

RENUNCIATIO.

monaca in foro exteriori: neque ex illis unam sufficere, ut inde exurgat completa probatio: sed relinqui prudentia Judicis, ut ullius vim aliquo modo ponderet.

Ex qua fuisori omnino argumentatione Navarri colligitur 1. non intendit S. Pium V. damnum tanquam simoniacam, præsentationem aut collationem confessam in favorem alicuius amici, ipso Resignante postulante, postquam liberè voluntati Patroni, aut Collatoris permisit suum beneficium, quod pure ac simpliciter abdicavit in ipsius manibus, antequam luam ei mentem ulla tenet us aperiret: sed eam tantummodo præsentationem aut collationem, que non accesserit, nisi ex aliquo patro, aliquave conditione live expressa, sive tacita, quod Patronus, aut Collator Beneficium ei perinde concederet, qua si bī a Resignante significaretur. 1. Verum euidem est, si posset in foro exteriō probari mentis propositum, quod Resignans habuerit transferendi luum Beneficium in favorem alterius, inde futurum fuisse locum aliquem subordonari Patronum inter, & Collator: m pactum aliquod factem tacitum intervenisse; at non futuram ejusmodi simplicem conjecturam, quae si sola foret, in foro exteriori sufficeret, neque a fortiori in foro conscientiae, ad palam faciendum praeditum patrum, nisi aliunde siccurrerent gravissime suspiciones, ex quibus exligeretur aliquod certissimum, atque indubitate fidei argumentum.

Ex quibus concludimus, siquidem nullum patrum expressum neque tacitum, neque ulli aliis condito acceperit ex parte Epipodis, neque ante, neque etiam post ipsiusdimitionem in manibus Balduini conjectat: sed tantummodo simplex rogatus, ex quo Balduinus non poterat in veritate impediri, quominus, cui libuit, alteri Beneficium conferret; non esse, unde contendatur, ullam confidentiam culpabilem in ea intercessisse: quamquam, ut jam fuit observatum, in eo potissimum reprehendens sit Epipodus, quod convivium, quo Patronum except, de industria adhibuerit, ut inde ad concedendam, quam eum rogavit, gratiam magis inclinaretur; atque adeo cum praalentationem, tum collationem, quae prælitez fuerunt in gratiam Hieronymi, valere omnino non tantum in foro conscientia, sed etiam in foro judicii. Jam ergo finem hic loci dicendi faciamus: neque videtur esse necessarium, quos appellavimus, Authorum testimoniis attexere.

Juvat nihilominus ad vertere, si Epipodem Hieronymus induxisset, ad excipiendum delicato predicto convivio Balduinum, promittens futurum, ut ipsius de re impensam vel in integrum, vel ex parte dumtaxat dissolveret: jam alia prouis ratione de his fore judicandum, & utrumque simoniaicum habendum.

C A S U S VII.

Est haec ab annis quinquaginta & amplius induita confutatio ad Capitulum Ecclesie Collegiae de S. Porciano, & roborata quadam quasi Canonorum tacita conventione, ut Praebendae aliae que Beneficia de dicto Capitulo pendentia ei, qui renunciationem offerat nominis Regnantium aut suis, quo futuros in Beneficiis suis designant successores, conferantur. Num ulla iste rationem praeterea si ferat aliquis simonie?

R E S P O N S.
Non est ambigendi locus, quin ejusmodi confus-
tudo vitio simoniae inficiatur: quod quidem fa-
cili prorsus negotio evincitur ex duabus Bellis S.
Pii V. quas, in dictu[m] IV. casu, retulimus,
et quibus distictissime prohibetur omnibus Colla-
toribus, Electoribus, atque Proconsularibus, ne

permittant a Refugianisibus futuros, quos perpertant in Beneficii suis successores fibi designari: nec vel eti. mi intendant Beneficia, quorum fibi defenerunt abdications, iis concedere, qui fibi verbo aut quo- cumque alio nutu, vel signo indicabuntur (a). Ne verbo quidem, aut mutu, sive vox. Ex quibus interior, eodem simonice reatu constituting tam Colatores, quam Refugiantes, qui longe non ob-

jam præter vel formam prædictarum S. Papæ duarum Bullarum attinent.

S. Raimundus de Pennafort talens consuetudinem arguit tamquam Simoniacam (*b*), propterea quod quemcumque patcio spiritualibus accedens a SS. Canonibus omnino interdicatur. En quomodo proponit questionem: *Quid de quadam consuetudine, qua in plerisque Ecclesiis inolevit: videlicet dum debent fieri multi Canonici, dixunt Majoris practica ad invicem: canonizemus nepotulos nostros placet tibi de meo, & mibi placet de tuo. Sic ea percussur per hae verba, vel aquilonia. En ipius responsio: Respondeo, quod committitur simonia: quia dicit Canon (*c*), abfit omnis patcio; cestus convenit. Jamvero illi quadam conventio, que prefatae coniunctivitatem in fundamento est; quemadmodum supponitur in specie, quam inspicimus. Evidetur tacita tantummodo videatur: at non idem minus incolatur, si in specie.*

(b) S. Raim.
lib. 11. cap. 1. s. 13.
(c) Canon.
Quam pio 1. t. 1. q. 1. e. Tua
101. 1. q. 1. e. 5.
monia, &c.

culpandi sunt Canonici, siquidem Deus ad mentem potius, quam ad ipsa verba attendat; & intentum ejusmodi, sed tacitam conventionem S. Pius V. quinquegesima sua octava Constitutione condemnat; & ipsi tandem Canonici induxerunt inhaerentes resignaciones in favorem quodammodo admittant: quod quidem ius penes est Summum duuxat Pontificem; ut iam obseruamus, propter ipsius potestatis plenitudinem, qua potissimum praefat. Ipsius igitur solius est, praefatam conventionem ad aqui & recti rationem & normam exigere, eamque purgare ab omni simonia. Unde sequitur a Canonico de predicto Capitulo, cui animus est proprie latutis confulere, omnes vires & nervos intendi oportere, ut ista confuetudin penitus ac radicitus abolatur, intereaque abstineri a suffragio ferendo in gratiam eorum, quos noverit suisce a Refugiantibus designatos.

Addi potest sis, que^z diximus, ea de causa arguandam damnandamque esse ejusmodi confuetudinem, quod patrocinetur hæreditaria Beneficiorum successioni, eamdemque aperte introducat. Quippe vera causa, propter quam isti Canonici adiunguntur, ad Beneficia concedenda, non alia sit, quam ipsa voluntas Resignantium, qui, quos fibi succelfores proponunt, ipsiis designant. Jamvero semper detectata est Ecclesia adiutum ad Beneficia ex jure successione, & nihil non tentavit, ut eum interdiceret, ac penitus intercluderet: ut patet ex innumeris Decretis, que ea de re pro temporum diversitate tulit, & eo potissimum, quod a Summo Pontifice Hilario constitutum est in quadam Synodo, quam Roma habuit anno 456, quodque referunt in Decreto Gratiani (*d*): Ex Decretis (*d*) Hinc a Alexandri III, in tribus ex iplius Decretibus, cap. *xxxviii*, purgat quorum due priores Archiepiscopos Cantuariensi, s. 4. 4. 1.

terta vero Episcopo Oxfordie intercubuntur (e) : Alex III. in cap. 21. Ex Decreto concilii Generalis Lateranensis anno 1139. sub Innocentio II. celebrati (f). Ex Decreto Tridentini Concilii, quod allegavitum in seipsonem ad quartum calum : & ex dubiis Constitutionibus S. Pii V. in eodem loco citatis. Indeque se prodit, quam fugienda sit ac deploranda animi exercitatio tot Beneficiariorum qui, dies inquit, quo Supremo Judicii redditum sunt fatidorum rationem: eo actius contendunt, ad transference in suos proximos Beneficia, que dimicant, re coguntur, abique eo quod nullatenus attendant, utrum, quis libet abdibit, rationes ipsius Ecclesiae tom intitent, tunc institutis contentiantur.

ne sepe siipius inpiiant, num praefati proximi iis, quæ requirunt ad possidenda isthac Beneficia, ditibus commendentur.	
(BENEFICIUM.)
(BENEFICIARIUS.)
(COLLATIO.)
<i>Vide</i> (CONFIDENTIA.)
(PERMUTATIO.)
(PROVISIO.)
(SIMONIA.)

RESIDENTIA EPISCOPORUM

APPELLATIONEM sortitur *Residencia* commoratio non interrupta, quam Beneficiarius habet in loco, in quo situm est ipsius Beneficium, ut prom-
tus semper reperiatur, atque expeditus ad eidem intervendum. Eam autem Polmanus definite ratione sequenti (a). *Residencia est in loco Beneficii personalis* (c) Polman.
commoratio, muniorumque Ecclesiasticorum functio. pa. 2. n. 75.

Ad residentiam in Episcopatibus suis Sedibus Episcopi eadem prorsus ratio-
ne tenentur, qua ceteri Beneficiarii, ut sunt Parochi, aut Canonici, aut qui
Beneficiis gaudent, quibus animarum cura annexa est, aut qui ad eamdem ex-
psa suorum Beneficiorum institutione obligantur.

Consentient Doctores, primis Ecclesiæ sculis obtinuisse, ut quicumque Clerici sic titulis suis alligarentur, atque inhererent, ut ab iis, inconsulto Episcopo, neque verbis expressis permittente, digredi nullatenus iisdem liceret: Alioquin excommunicationis pena subjiciebantur. At ubi usus Ordinationum sine praefixo titulo cœpit invalescere; Clerici, quibus nullus titulus cedebat, facultatem attribuere sibi domicilii, in eo loco, qui sibi magis arridebat, stabilendi, nihil urantes quidquam laboris & operis sui in utilitatem Ecclesiæ impendere: quuidem perversitas eo usque increseendo devenit, ut ipsi eriam Episcopi a suis Diœcesibus absque causa legitima absentari presumperint. Quod satis manifeste oligitur ex ipso prohibitorio Decreto, quod Concilio Antiochenum habitum anno 347 (b), ipsa rerum necessitate compellente, tuit, quo interdicebatur Episcopis, ne frequentaret Aulam Principis, nisi ex copia sibi facta scripto a ceteris iudicium Provincia Episcopis, atque porrisimam ab eo, qui Metropolitani

Iudicium Concilium Sardicense (e) prohibuit verbis generalioribus, ne ultra
tres hebdomadas abesse a suis Ecclesiisarentarent, nisi ex causa aliqua urgenti
simil, atque cognita; & idem proibitorum interdictum ad Clericos etiam
inferiores extendit. Verum subsequentibus seculis, cum ex ambitione simili
et cupiditate, Beneficiorum Beneficia cumulandorum prurigo expudoratam
contem attollere cepisset; Pralati perinde ac ali residentia servanda sic in
formiverunt, ut corum rituum plerisque vita sua partem insumerent in
circumvolitandis liminis Principis, quo sibi aut nova Beneficia, aut ratio
men vivendi gratiorum atque commodiore pararent; qua de re adire licet,
quam Petrus Blecnis habet acerbissimum de tanta nequitia expostulationem.

Cui quidem aucto malo remediam afferre aliquod conatum fuit Concilium Tridentinum (e), & constituit, futurum deinceps, ut Episcopus non posset ultra duos, aut tres menses in anno a sua Diecesi abesse, nisi longiore abentia requireret causa aliqua, quam legitimam atque omnino urgentem erat, et charitas, necessitas, obedientia, aut ipsius Ecclesiae evidens aliquod modum.

Edictum Blesense (1), quo comprobatur, atque confirmatur laudati Concilii secreturn, eamdem residentiae Legem imponit Episcopis. En quibus verbis iunctiatur: *Obligabuntur Archiepiscopi, & Episcopi ad onus residentiae in suis Ecclesiis, & Diaecesis, & ad personalem omnium officii sui partium functionem, in cuius residentia defectis nullam poterunt legitimam habere excusationem, nisi ex aliquibus causis & ratione consenserant, jureque ipso comprobatis, quas aut Metropolitanus, aut antiquior Episcopus Provincia testificabuntur. Alioquin & nisi praesenti Edicto paruerint, ut Canonicas animadversiones a Conciliis constitutas, multabuntur fructuum ademptionis, qui temporis spatio, quo erunt absentes, sis obveniuntur sunt: qui quidem ponentur custodia, atque tradentur in manum nostram, addicendi sarcendis Ecclesias diruis, & sibi pauperum locorum, & aliis piis usibus.*

Habet præterea citatum Edictum, ut quicunque Praesules teneantur in suis ecclesis præsentes adesse imprimis tempore Adventus, Quadragesima, Feitorum Nativitatis Domini, Paschalis, Pentecostes, & die Feijo Corporis Christi.
Eamdem ante ianuam indevenimus.

Eamdem antea jam induxerat obligationem Carolus IX. Edicto suo Aure-
nensi (2) anno 1560. promulgato, tam Episcopis, quam aliis sub pena adem-
onis beneficialis illorum temporanei redditus, & ejusdem sub custodiam traditionis. At
e revera quidem Episcopo eo magis incumbit obligatio residentiae, quod
quoniam nequeat omnium Parochorum, Vicariorum, Sacerdotum, atque ca-
ponias Tom. III.

208 RESIDENTIA PAROCHORUM.

terorum sua Diocesos Ecclesiastorum vita assida vigilantia inspicere, neque Parochiarum recte administrationi, atque utilitati consulere, quæ intra præfata Diocesos limites constituantur, neque saluti fidelium invigilare, quibus sœpe sibi opus est dispensationibus, aut alii subdiis, quæ ab alio, quam ab eo non possunt iisdem suppeditari. Adeoque residentia Episcoporum ejusmodi sonat obligationem, de qua controverti nulla ratione potest; siquidem præterea, quemadmodum Parochio non cedunt fructus Beneficii, cui præpositus est, quamquam ei caveat a Vicario inserviri: sic a fortiori Episcopo Lex imponitur, fungendi per se ipsum suis muneribus, & exercendatur suarum functionum, abique eo quod valeat eorum omnium curam Vicario Generali transmittere seclusis legitimæ necessitatis casibus, ut observatum est.

CASUS PRIMUS.

NICANDER præpositus Episcopus Civitatis Quinguecliarum, seu Finskilen in Hungaria impendentem ac terribilem variarium vexationum prociam subdoratur: ex parte Turcarum, Tartarorum, seu Hæreticorum. Ipsius licet, tuta conscientia, fuga fætus, & gregem suum deterre, quādū lævit eorum furor, & sui gregis eum aliqui Sacerdoti committere, qui vices absentias supplet, & eidem gregi invigile, aut ipsius obligatio incumbit eum Deo, residentia in sua Diocesi, etiam cum pectori capitis periculo servanda.

RESPONS.

Priusquam peculiarem, que prædonit, speciem discutendum aggrediantur, iurat potissimum afferre veritatem gravioris omnino momenti, que fundamenta hæc sunt: objecta difficultatem, tum carceris quibuscumque, que circa residentiam possunt opponi, penitus expediens. Est autem ejusmodi veritas, quod nimur Episcopis, & omnibus aliis Pastoribus, quibus animarum regnum concretum est, tam ex Divino, quam ex Ecclesiastico jure obligatio residentia sub pena peccati mortalis inducatur. Quam quidem veritatem facile omnino demonstrare est ex ipsissimis verbis Concilii Tridentini (a), que fac te habent, adeo namque egregia sunt, ut ab his in integrum præscribendis non possimus abstinere: Cum præcepto Divino mandatum sit omnibus, quibus animarum cura commissa est, oves suar agnoscere, pro his sacrificia offerre, verbiq; Divini prædicatione, Sacramentorum administratione, ac bonorum omnium operum exemplo pascere, pauperibus, alteriusunque misericordium personarum curam paternam gerere, & in cetera munia pastoralia incumbere; que omnia nequam ab his præstari, & impleri possunt, qui gregi suo non invigilant, neque assistunt: sed Mercenariorum more desunt; Sacrosancti Syndicos eos admonet & hortatur, ut Divinorum praæceptorum memores, fatigante forma gregis, in iudicio, & veritate pascant, & regant. Enuntiatur verba, que a præfato Concilio adhibentur. Eadem ergo iis, qui curam animarum habent, residentia obligatio remaneat, que in eum ibi, præstandorum & adimplendorum ceterorum, de quibus loquitur istud Concilium, minorum Pastorium, hoc est, ad utrumque perinde tenentur, residentiam scilicet, & Pastorium officiorum functionem, ex utroque iure cum Divino, tam Ecclesiastico. Eaque de re, eos Concilium hortatur ac commonet, ut sint Divinorum praæceptorum memores, ut facti forma gregis eidem vice sua sanctitate, & singulari virtutis exemplo prælveant, ut eum denique in iudicio & veritate pascant & regant. Addit insuper laudatum Concilium; si quis autem contra hunc Decreti dispositionem obfuerit: statutum Sacrosancti Syndicis præter alias panas adversus non residentes sub Ponto III. impositas, & innovatas, ac mortali peccati reatum, quem incurrit, Boque

(a) Concil.
Trid. coll. 22.
c. 1. de reform.

RESIDENTIA EPISCOPORUM.

(a) S. Augustinus, libro 2. capitulo 9.
Eoque etiam animo, S. Augustino testante, quoniam Julianus Apollinaris Episcopus fugisset, ut primus cognovit, suam suu gregi absentiam detimento esse, apud eundem illico se recessit, & ne eundem tantu calamitate oppressum derelinqueret, crudeli martyrio semel ipsum offensus acerbissime supplicis excruciatu est.

Eodem quoque fortis generosoque animo afflante, cum in Provinciis nostris Vandali irruperunt, S. Niclaus Ecclesie Rhemensis tune temporis præpositus Episcopus nedum fugam capessivit, quin immo eum Ecclesia audax & impertinens adhæset, ut fiduciam necessitatibus spiritualibus subveniret; in eo nimis gubernatoris alicuius navis prudentiam imitatus, qui & inborrecente, & pacato mari, firmus atque perpetuus gubernaculis assidet; ut loquitur Nicolaus I. scribens ad quendam Episcopum de inferiori Germania (b); quæ tanta præfati Praefatæ virtus fuit gloriolo martyrio coronata. Neque etiam præstante defuere suis gregibus S. Lupus Episcopus Trecensis, & S. Remigius Episcopus Rhemensis, quando Galli Gentilitatis superstitionibus adhuc infestati totam eam Regionem, quam appellamus Galliam Belgicam, invaserunt. Atque dignus suæ constantia præmium S. Remigius zulit, nempe solatium percipiendi, ex ardenti studio, quo torus ardebat, abjectis Gentilium erroribus tum ipsum Regem Clovis, tum integrum Gallicorum Nationem ad Christianam fidem transviisse. Ea que inter alia plurima Hincmarus exempla commemorat, ex quibus necessitatem evincit residentia Episcoporum in ejusmodi rerum circumstantiis; quam quidem residentia obligationem exemplo suo impleri insigniter proflus docuit, cum Ludovicus Rex Germanie Regnum sui fratribus Caroli Calvi occupatus accedit, quippe constitutum, ac deliberatum ipsi facit, graviore civilis atque omnino horrendi belli periculi potius adire, quam ignominia fuga salutem petendo, proprium grem habere dereliquerit.

Infinita alia exempla præberent nobis annualium Ecclesiastorum monumenta, quibus si necesse foret, quam modo stabilius, sententia invictissime demonstraretur. Sed que allegavimus, factis superque sufficiunt, ad proposita difficultati fastificandum. Licet quoque, cadere, Gratianum adire, qui relatis in Decreto, quod ipius nomine inscribitur, plurimis Canonibus deprompsit ex operibus antiquorum Patrum, inde inferat, si vexationis laxitia non in Episcopum tantummodo, sed & in ipsius oves, hoc est, in ipsam Ecclesiam, atque etiam Schismatici administratur: Summus Pontifex Hieronymus futurum præfata Arcis Episcopum consecrat, ut illuc se transferret omnia tentaturus, quo diffidentes eorum animos ad unitatem valeret adducere. Hieronymus illuc migravit, & quæ tons uberrimus Christiana charitatis, & prudentiae dictare potuit, omnes haui ratioines, quibus eos ad utilitatem Ecclesie Catholicae reduceret; verum a mensibus fex & amplius, ex quibus in istam Regionem appulit, nullatenus iusud negotium potuit promovere; sed ei undequeque contumaciter obstacula posuerunt, & universalem expertus est leditionem, tum ab habitatoribus, tum ab eorum Pastoribus, a quibus tantummodo & verbum Divinum, & Sacraenta excipiunt. Quibus omnibus etiam adcederunt illud; quod cum Summo deputati haberent, ac modis profunxerunt, aliud facti iherofores, quoniam sentiebant, se fulci plurimo Magistratum patrocinio, qui ut eorum & fidem & obsequium, que jam ante Sacramento confirmaverant, Reipublicæ magis ac magis demerentur; præfato Episcopo induxerunt, ne quidquam de Graeca Religione sive in Sacris Concionibus, sive in Sermonibus publicis aut privatis tradetur. Quae de re quæritur, utrum posito quod ita res habeat, Hieronymum urgeat residentia in memoria Insula habenda præceptum; licet ei nulla ipsi afflgeat, futurum ut fortunator eventus succedat, propter præjudicatum animi pervicaciam, quam habitatores illi mentibus alies imberuerint?

(b) S. Augustinus, libro 2. capitulo 10.
Epist. 22. 1. & 12. 1. & 13. 1.
Cui Gratiani Doctrina subficerit S. Thomas, qui eam ita argumentandi ratione confirmat: (c) In qualibet obligatione præcepta attendi debet obligatio finis. Obligant autem se Episcopi, ad exequendum Pastoralis officium proper subditorum salutem. Et ideo ubi subditoris salus exigit persone Pastoralis presentem, non debet Pastor persona sicut gregem deferre, neque proper aliquod quod periculum imminentem, cum bonus Pastor animam suam ponere teneat pro oviis suis (d). Eoque que principio feti S. Lupa, & S. Remigius, quorum citata sunt exempla, & tot alii sanctissimi Praefules, cum eodem periculationis impetu cernerent, i.e. cum sue grege circumveniri, summa Religioni habuere, mortem potius perpeti, quam ab eodem vel tantillum recedere.

Quæ nostra decisio ad verbum integra legitur in Epistola S. Augustini, quam superius appellavimus, & cujus pauca admodum a S. Thoma referuntur.

Pontus Tom. III.

209

Quem epistole locum, ut se habet, quamquam parumper longiorihi his loci per scriptum reperire fortasse juvabit. Sic ergo laudatus Pater prosequitur, postquam memoravit præceptum ipsius Christi Domini ad suos Discipulos, & qua ratione eodem voluerit, saeviente persecutione, telle gerere (e).

(e) Cum ann. 2000. hiis c. 9.
S. Augustinus, libro 2. capitulo 10.
In loco 1. capitulo 10. 1. & 2. 1. & 3. 1. & 4. 1. & 5. 1. & 6. 1. & 7. 1. & 8. 1. & 9. 1. & 10. 1. & 11. 1. & 12. 1. & 13. 1. & 14. 1. & 15. 1. & 16. 1. & 17. 1. & 18. 1. & 19. 1. & 20. 1. & 21. 1. & 22. 1. & 23. 1. & 24. 1. & 25. 1. & 26. 1. & 27. 1. & 28. 1. & 29. 1. & 30. 1. & 31. 1. & 32. 1. & 33. 1. & 34. 1. & 35. 1. & 36. 1. & 37. 1. & 38. 1. & 39. 1. & 40. 1. & 41. 1. & 42. 1. & 43. 1. & 44. 1. & 45. 1. & 46. 1. & 47. 1. & 48. 1. & 49. 1. & 50. 1. & 51. 1. & 52. 1. & 53. 1. & 54. 1. & 55. 1. & 56. 1. & 57. 1. & 58. 1. & 59. 1. & 60. 1. & 61. 1. & 62. 1. & 63. 1. & 64. 1. & 65. 1. & 66. 1. & 67. 1. & 68. 1. & 69. 1. & 70. 1. & 71. 1. & 72. 1. & 73. 1. & 74. 1. & 75. 1. & 76. 1. & 77. 1. & 78. 1. & 79. 1. & 80. 1. & 81. 1. & 82. 1. & 83. 1. & 84. 1. & 85. 1. & 86. 1. & 87. 1. & 88. 1. & 89. 1. & 90. 1. & 91. 1. & 92. 1. & 93. 1. & 94. 1. & 95. 1. & 96. 1. & 97. 1. & 98. 1. & 99. 1. & 100. 1. & 101. 1. & 102. 1. & 103. 1. & 104. 1. & 105. 1. & 106. 1. & 107. 1. & 108. 1. & 109. 1. & 110. 1. & 111. 1. & 112. 1. & 113. 1. & 114. 1. & 115. 1. & 116. 1. & 117. 1. & 118. 1. & 119. 1. & 120. 1. & 121. 1. & 122. 1. & 123. 1. & 124. 1. & 125. 1. & 126. 1. & 127. 1. & 128. 1. & 129. 1. & 130. 1. & 131. 1. & 132. 1. & 133. 1. & 134. 1. & 135. 1. & 136. 1. & 137. 1. & 138. 1. & 139. 1. & 140. 1. & 141. 1. & 142. 1. & 143. 1. & 144. 1. & 145. 1. & 146. 1. & 147. 1. & 148. 1. & 149. 1. & 150. 1. & 151. 1. & 152. 1. & 153. 1. & 154. 1. & 155. 1. & 156. 1. & 157. 1. & 158. 1. & 159. 1. & 160. 1. & 161. 1. & 162. 1. & 163. 1. & 164. 1. & 165. 1. & 166. 1. & 167. 1. & 168. 1. & 169. 1. & 170. 1. & 171. 1. & 172. 1. & 173. 1. & 174. 1. & 175. 1. & 176. 1. & 177. 1. & 178. 1. & 179. 1. & 180. 1. & 181. 1. & 182. 1. & 183. 1. & 184. 1. & 185. 1. & 186. 1. & 187. 1. & 188. 1. & 189. 1. & 190. 1. & 191. 1. & 192. 1. & 193. 1. & 194. 1. & 195. 1. & 196. 1. & 197. 1. & 198. 1. & 199. 1. & 200. 1. & 201. 1. & 202. 1. & 203. 1. & 204. 1. & 205. 1. & 206. 1. & 207. 1. & 208. 1. & 209. 1. & 210. 1. & 211. 1. & 212. 1. & 213. 1. & 214. 1. & 215. 1. & 216. 1. & 217. 1. & 218. 1. & 219. 1. & 220. 1. & 221. 1. & 222. 1. & 223. 1. & 224. 1. & 225. 1. & 226. 1. & 227. 1. & 228. 1. & 229. 1. & 230. 1. & 231. 1. & 232. 1. & 233. 1. & 234. 1. & 235. 1. & 236. 1. & 237. 1. & 238. 1. & 239. 1. & 240. 1. & 241. 1. & 242. 1. & 243. 1. & 244. 1. & 245. 1. & 246. 1. & 247. 1. & 248. 1. & 249. 1. & 250. 1. & 251. 1. & 252. 1. & 253. 1. & 254. 1. & 255. 1. & 256. 1. & 257. 1. & 258. 1. & 259. 1. & 260. 1. & 261. 1. & 262. 1. & 263. 1. & 264. 1. & 265. 1. & 266. 1. & 267. 1. & 268. 1. & 269. 1. & 270. 1. & 271. 1. & 272. 1. & 273. 1. & 274. 1. & 275. 1. & 276. 1. & 277. 1. & 278. 1. & 279. 1. & 280. 1. & 281. 1. & 282. 1. & 283. 1. & 284. 1. & 285. 1. & 286. 1. & 287. 1. & 288. 1. & 289. 1. & 290. 1. & 291. 1. & 292. 1. & 293. 1. & 294. 1. & 295. 1. & 296. 1. & 297. 1. & 298. 1. & 299. 1. & 300. 1. & 301. 1. & 302. 1. & 303. 1. & 304. 1. & 305. 1. & 306. 1. & 307. 1. & 308. 1. & 309. 1. & 310. 1. & 311. 1. & 312. 1. & 313. 1. & 314. 1. & 315. 1. & 316. 1. & 317. 1. & 318. 1. & 319. 1. & 320. 1. & 321. 1. & 322. 1. & 323. 1. & 324. 1. & 325. 1. & 326. 1. & 327. 1. & 328. 1. & 329. 1. & 330. 1. & 331. 1. & 332. 1. & 333. 1. & 334. 1. & 335. 1. & 336. 1. & 337. 1. & 338. 1. & 339. 1. & 340. 1. & 341. 1. & 342. 1. & 343. 1. & 344. 1. & 345. 1. & 346. 1. & 347. 1. & 348. 1. & 349. 1. & 350. 1. & 351. 1. & 352. 1. & 353. 1. & 354. 1. & 355. 1. & 356. 1. & 357. 1. & 358. 1. & 359. 1. & 360. 1. & 361. 1. & 362. 1. & 363. 1. & 364. 1. & 365. 1. & 366. 1. & 367. 1. & 368. 1. & 369. 1. & 370. 1. & 371. 1. & 372. 1. & 373. 1. & 374. 1. & 375. 1. & 376. 1. & 377. 1. & 378. 1. & 379. 1. & 380. 1. & 381. 1. & 382. 1. & 383. 1. & 384. 1. & 385. 1. & 386. 1. & 387. 1. & 388. 1. & 389. 1. & 390. 1. & 391. 1. & 392. 1. & 393. 1. & 394. 1. & 395. 1. & 396. 1. & 397. 1. & 398. 1. & 399. 1. & 400. 1. & 401. 1. & 402. 1. & 403. 1. & 404. 1. & 405. 1. & 406. 1. & 407. 1. & 408. 1. & 409. 1. & 410. 1. & 411. 1. & 412. 1. & 413. 1. & 414. 1. & 415. 1. & 416. 1. & 417. 1. & 418. 1. & 419. 1. & 420. 1. & 421. 1. & 422. 1. & 423. 1. & 424. 1. & 425. 1. & 426. 1. & 427. 1. & 428. 1. & 429. 1. & 430. 1. & 431. 1. & 432. 1. & 433. 1. & 434. 1. & 435. 1. & 436. 1. & 437. 1. & 438. 1. & 439. 1. & 440. 1. & 441. 1. & 442. 1. & 443. 1. & 444. 1. & 445. 1. & 446. 1. & 447. 1. & 448. 1. & 449. 1. & 450. 1. & 451. 1. & 452. 1. & 453. 1. & 454. 1. & 455. 1. & 456. 1. & 457. 1. & 458. 1. & 459. 1. & 460. 1. & 461. 1. & 462. 1. & 463. 1. & 464. 1. & 465. 1. & 466. 1. & 467. 1. & 468. 1. & 469. 1. & 470. 1. & 471. 1. & 472. 1. & 473. 1. & 474. 1. & 475. 1. & 476. 1. & 477. 1. & 478. 1. & 479. 1. & 480. 1. & 481. 1. & 482. 1. & 483. 1. & 484. 1. & 485. 1. & 486. 1. & 487. 1. & 488. 1. & 489. 1. & 490. 1. & 491. 1. & 492. 1. & 493. 1. & 494. 1. & 495. 1. & 496. 1. & 497. 1. & 498. 1. & 499. 1. & 500. 1. & 501. 1. & 502. 1. & 503. 1. & 504. 1. & 505. 1. & 506. 1. & 507. 1. & 508. 1. & 509. 1. & 510. 1. & 511. 1. & 512. 1. & 513. 1. & 514. 1. & 515. 1. & 516. 1. & 517. 1. & 518. 1. & 519. 1. & 520. 1. & 521. 1. & 522. 1. & 523. 1. & 524. 1. & 525. 1. & 526. 1. & 527. 1. & 528. 1. & 529. 1. & 530. 1. & 531. 1. & 532. 1. & 533. 1. & 534. 1. & 535. 1. & 536. 1. & 537. 1. & 538. 1. & 539. 1. & 540. 1. & 541. 1. & 542. 1. & 543. 1. & 544. 1. & 545. 1. & 546. 1. & 547. 1. & 548. 1. & 549. 1. & 550. 1. & 551. 1. & 552. 1. & 553. 1. & 554. 1. & 555. 1. & 556. 1. & 557. 1. & 558. 1. & 559. 1. & 560. 1. & 561. 1. & 562. 1. & 563. 1. & 564. 1. & 565. 1. & 566. 1. & 567. 1. & 568. 1. & 569. 1. & 570. 1. & 571. 1. & 572. 1. & 573. 1. & 574. 1. & 575. 1. & 576. 1. & 577. 1. & 578. 1. & 579. 1. & 580. 1. & 581. 1. & 582. 1. & 583. 1. & 584. 1. & 585. 1. & 586. 1. & 587. 1. & 588. 1. & 589. 1. & 590. 1. & 591. 1. & 592. 1. & 593. 1. & 594. 1. & 595. 1. & 596. 1. & 597. 1. & 598. 1. & 599. 1. & 600. 1. & 601. 1. & 602. 1. & 603. 1. & 604. 1. & 605. 1. & 606. 1. & 607. 1. & 608. 1. & 609. 1. & 610. 1. & 611. 1. & 612. 1. & 613. 1. &

RESPONS.

Respondemus, si Catholici quidam habitatores Schismatis immixti in predicta insula degerent, abique controversia Hieronymo induci strictissimam ibidem residenti obligacionem, tum ut eorum salutis invigilaret, tum ut summopere præcaveret, ne exemplo Schisma eorum seducti, eorum more unitatem Eccl. lesiasticam scinderent. At quoniam ut supponitur; nulli reperintur ibidem habitatores Catholici, & nedium aliquid utilitatis afferant Episcopi residentia Schismatis, quorum peritus indies magis inducet, quin potius eis occasionem præbeat, patrandonorum novorum aliorum criminum, & aperte rebellandi; cum proculdubio non urget residentia in ista Insula præceptum, & potest omnino in aliis locis sese contine. Sic censet Gratianus, qui sic loquitur (a): *Cum autem viuis subditorum Prelatus affligitur, aliquando omnis et una & infatiantur bonis admittit. Quando mali inveniuntur bonis admittit. Quando mali simil cum mali habitan; non sunt defrenandi boni propter malos; ne perverse malos evitando quicunque quos fugimus, ad gehennam, sed potius mali tolerantur propter bonos...* Quando vero omnium subditorum est obstatuta malitia, nec prodest eis Prelatorum patientia: *inac etiam corpore licet ab eis recedere, ne in illorum nequitate semper in derelictis proficiat, & isti quidem fraudum amiant, quem de aliis profici posse inventare. Quod quidem Author presatus, qui sibi tantum nomen fecit ex variis Scriptoribus Operibus collectis, probat ex istis verbis Sancti Gregorii excerptis de secundo Libro ipsius Dialogorum. Capite tertio, & relatibus in Canone sequenti (b): ibi adiunctorum portantur sibi mali, ubi inveniuntur aliqui, qui adjuvaverunt boni; nam ubi omnimodo de bonis fidentur deest, si aliquando as-*

(a) Gratian.
S. Non autem
S. Non can.
Advert. Etas.
q. q. q. q. q.

(b) S. Greg.
in can. lib. na-
gad causa, &
questione.

(b) Concil.
Trid. sess. 23.
c. 1. de ref.

(c) Art. 5. c. 1.: Residentiam servabant omnes Archiepiscopi, Episcopi, & Parochi, inquit Caro-
lus IX. & eorum unusquisque proprio officio vel munere per seipsum fungetur, sub pena ad-
missionis, ac privationis illorum temporalis Beneficiorum. Quod Henricus III. ratum fe-
cit, & postmodum confirmavit Edicto suo Blefensi (K), quod, ea in re, Decreto

Tridentini Concilii est prius contentaneum.

Verum est equidem, inquit, illud tempus fuisse, quo Roma concedebantur circa residentiam dispensationes: Nec ignorari, quo spatio temporis Summi Pontifices in Civitate Avennicorum confederunt, ut eadem impetrarentur; simplici fere dumtaxat supplicatione opus fuisse. Verum tandem si deplorare illius atatis perversitatem exculperimus, id totum acceptum debemus referre summa pietati, robustoque ac gene-ro studio supremarum Regni Curiarum, quae in perversum adeo abusum acerime simus & omnino prospere invixerunt; quemadmodum inferius obseruabimus.

Non diffitemur tamen, quin possint occurrere quædam legitima causæ discedendi de Parocchia, cuius administratio habetur. At praeterquam quod raro admodum occurrant, & legitima cognoscenda sint ab Episcopo ac probanda; ut modo dictum est, disce-dens autem licentiam ultra binetrum tempus, nisi ex gravi causa non obirent (l).

Ea semper Parochium urget strictissima obligatio, ut quædiu fuerit absentatus, cu-ret,

malis labor supervacuus . . . : Cum laborem suum sine fructu esse confiderent, in locum alium ad la-borem cum fructu migrant. Istudque S. Papa lau-datus confirmat exemplo S. Pauli, qui Damasco discensit propter obstinatam istius Civitatis Habita-torum animi perversitatem, quo in alium lo-cum migraret cum abundantiori fructu disse-minatus Divinus Verbum.

Faganus, cuius in ea tentativa vestigiis insi-nimus, easdem probationes addidit, ut eam fla-bilitat (c). Potest etiam in eorum, que modo di- (d) Faga. in-
ximus confirmationem ipsa laudari, autoritate In-
c. Post transla-
tione. 11. de
noccen. III. ex quadam Decretali, que duobus renunciacione,
Sacrae scripture textibus ibidem citatis innititur, n. a.
propter quam Episcopo Galeriano in Sardinia infer-
bit (d), & in qua habet: *Propter malitiam as-
tem plebis cogit interdum Prelatus ab ipsis re-
piden. 10. S. Propter mal-
tiam declinare, quando plebs adeo dure cer-
cis existit, ut perficie nequeat apud ipsum: sed
propter eis duriorum quo magis fatigit, eo magis
julio iudicio defere permitatur, dicente Deo per
Prophetam (e): LINGUAM TUAM ADHERERE (e) Ezech.
5. TALIS TE, QUA DOMUS EXASPERA-
RANS EST. Et Apolito leguntur (f) dixisse Ju-
dici. Ecce CONVENTUS AD GENTES, QUA
VERBI DEI VOS I-DIGNI FECISTIS. Quibus ad-
dit, non ita debet agi a Prelato, nisi tantum
modo cum omnes, ne uno excepto, qui ei de-
bitum obsequium prestare tecentur, quasi una-
nimiter contenti compitantes ipsius doctrinam, cha-
ritatem, pastoralem vigiliam, paternaque mo-
nitia aspernantur: Non tamen pro qualitate cul-
pa, subditorum scilicet, inquit Gloria (g), Pa-
pa (g) Glossa in
cit. cap. XII
retur ... sed de Superioris licentia rursum denuo v. Calpa.
potest non tam inuidie fugere, quam provide decli-
nare, cum oves convertuntur in lupos; & qui de-
buerunt aliqui, qui adjuvaverunt boni; nam ubi
omnimodo de bonis fidentis deest, si aliquando as-*

terit ... sed de Superioris licentia rursum denuo v. Calpa.

RESIDENTIA PAROCHORUM. 211

ret, idoneo aliquo Vicario, & suum teneri locum, & Curiale Ministerium lan-dabilius adimpleri: Vicarium idoneum ab ipso Ordinario approbadum cum debita
mercede, assignatione, relinquant (a), & ipsomet studeat, quam citius fieri poterit, (a) Concil.
T. loc. cit.

CASUS PRIMUS.

S EAVUS Parochus de S. Donato, per duos menes uniuscuiusque anni colique consequentes a Parocchia sua solet ut plurimum absit, quo temporis ipso Confanguineos, ac familiares suos invitare, & apud eosdem commoratur. Numquid in eo peccati mortalis arguendus est?

Videtur eum ab omni culpa vacare: quoniam non minus intermissionis ac relaxationis debet Parochio, quam Canonico, cui per trimestre tem-pus absentia facultas ab ipso Tridentino Concilio indulgetur. Ut ergo, quæ Parochio in-cumbunt officia, omni comparatione multo ma-gis operosiora sunt, quam quæ a simplici Cano-nico petaguntur: plurimi est existimandi locus Servium omnino posse, etiam sine peccato ullo, per binos menes a Parocchia sua dicendere, ejusdem administrationem ac regimen idoneo cuidam ac vigilanti Vicario commitendo. At videtur ex altera parte, nequidem istud ei licere; siquidem Concilium Tridentinum tulerit ex professo Decretum, quo Parochis omnibus inducit ex peccato mortali strictissimam continuam residentiam, quæ nullam vacationem habeat, obligacionem,

RESPONSE.

Toto Cœlo a se invicem distant, quæ Paro-chio, & quæ Canonico residentia Leges imponantur. Pastorale namque regementum anmarum, & onus paucidives, quarum curam Parochus suscepit, cum institutione Divinam sibi potissimum vin-dicent, ut declaratur a Concilio Tridentino in eo-
loco, quem ab ipso primo prioris decisionis adiu-
in praecedentem titulo reutimus; inde sequitur, ipsi induci ex jure Divino residentia necessitate, quæcumque admodum inferatur ab eruditio Covarruvia Episco-po Segoviensis (b). Siquidem, non nisi residentiam habendo, valeat obligacionem ejusmodi, cui nul-la unquam dari potest immunitas, adimplere. Unde colligere est, ipsi nunquam licere per proprio gregi digredi, sub praetextu confundi in otio, & animi a laboribus relaxandri. Quicunque enim temporis instanti fidelibus sibi subditis eum aede-
præsentem necesse est, ut eodem verbi Divini Prædicione, & Sacramentorum administratione spiritualliter pascat ac sustinet; prætereaque di-
strictissime tenetur ad eos inviolando, erudiendos, exhortandos, & consolando levando tum quando aliquo morbo confundantur, tum in aliis vita ne-
cessitatibus, quibus possunt decineri: Quæ omnia nequicunque ab his praefari ex impleri possunt,
(inquit) PP. Concilii Tridentini (c): qui gregi
suo non invigilant, neque assunt: sed Mercenariorum more deservant.

Tridentini Decreti strictissimam observationem commendavent quæplurima Concilia Provinciæ Italia: atque inter alia Concilium Rothomagenense an-1581. Concilia Burdigalensis annorum 1583. & 1624. quemadmodum & Synodus Mechliniensis an. 1609. quibus addi posuit innumeræ Summorum Pontificum Constitutiones, qui nihil prætermiserunt, ut ad servandam residentiam, eos omnes compellerent, quibus cura anmarum com-missa est, quacumque status ac gradus conditio-ne fulgerent, indicatis, iis qui non parerent, fe-
uerioribus penas. Atque potissimum due Constitu-tiones Pii IV. (d) Prior, qua inter Bullas lau-dati Papæ decimum locum tenet, promulgata 4. Septembris 1560. & altera, que numero nonage-sima est, data 15. Novembris 1564. quas con-
firmavit alia Constitutione S. Pii V. 13. Jul. 1568.

(e) Pius IV. in Bulla de la-
late 10. & in
Bulla de supre-
ma. 91. Bulla
magno. pag. 19.
& 131.

(e) S. Pius V.
in Bulla Ca-
pientis.

(f) Caro-
ver. 12. &
abuful. 1. p. 1.

(g) D. Brill.
Dictionar. Ar-
dent. v. Re-
dientia n. 20.

(h) Commen-
tari. 1. p.
1. pag. 199. Et
10. 2. p. 201.
29. 3. &
347.

(i) Joan. Ca-
men Parochus sine sua causa, etiam minus duobus ba-
bantur, juris
temporis absentia, quæsi posset esse quindecim aut
ad summum virginis dicram modo reliquerit
idoneum sufficiunt.

(k) Concil.
Trid. sess. 1. c.
c. 1. de reforma.
c. 1. de ref.

(l) Colloq.
Lingua. 1. c.
colloq. 1. Et
Coddement.
ton. 1. colloq.
1. feb.

RESIDENTIA PAROCHORUM.

urgens necessitas, debita obedientia ac evidens Ecclesia, vel Reipublica utilitas. Porro liquidum prorsus, ac manifestum est, Justiniano sub praetextu alieuius ex memoratis quatuor causis obligacionem induci nonquam posse, acceptandi officii sive Officialis, sive Generalis Vicarii, cum Episcopo facile occurrit aliis, qui gerendi munera alterius assignando, falem quoadaque ei praebendam aliquam, simplexe Beneficium contulerit: quod neque etiam, aut nulla protius ratione, aut segregando posse ab Episcopo tentari, nemo sane mendaciter arguat (a).

RESIDENTIA CANONICORUM.

QUAE Canonici obligatio residentia inducit in locis, in quibus positi sunt Titledi Beneficiorum, quibus gaudent, ex obligatione deducitur, quae sidem incumbit, canendi Divina Cantica, & iis omnibus satisfaciendi, de quibus pactionem fecerunt cum Fundatoribus ex acceptance suarum Præbendarum, quae ipsis, nonnisi sub conditione oneris, concessae fuerunt, id est: sub ea conditione, quod Choro interessent, ibidem Divinas laudes persolverent; & preces sine intermissione funderent tam propriae suæ utilitati, quam Universitatim fidelium profuturas.

Verum eisdem est, non adeo strictæ residentia præcepto Canonicos, sicut Parochos urgeri. Unde quædam absentia ac residentia vacationes, quæ etiam ex ipso Canonico Jure obtinent, ut Parochis illicitæ prorsus sunt, sic Canonici possunt aliquando indulgeri: at ex altera parte quemadmodum non sufficit a Parocho simplicem residentiam in sua Cura haberi, nisi totus incumbat in Officiis Pastoralibus adimplendis; ita neque etiam fatus est, Canonicum in loco sui Beneficii corporaliter residere, nisi Choro assiduus adsit, & quæcumque Canonorum propria sunt, munera exequatur.

Ut Parochus, qui sine legitima causa absit a sua Cura, tenuerit ad restituendos fructus, qui sibi de Beneficio suo per tempus, quo absentatus fuit, obvenire; sic eadem est conditio Canonici, qui nec residentiam servans, nec Choro assistens percipit fructus de sua Præbenda, & restitutionis modus pro rata temporis absentia potissimum attendendus est.

Assignabuntur postea causæ legitimæ, per quas Canonico licitum sit absentari; absque eo quod sui reditus anni privatione mulctetur, & causæ, in quibus ipsi etiam legitimò jure cedunt quotidiana distributiones. Ideoque juvat hic loci a fusiōni materialium istarum enumeratione omnino abstinerē.

CASUS PRIMUS.

SYLVIVS sacra Theologia Doctor & Professor in Universitate Duacensi, quadam Præbenda gaudet ab annis decem, & amplius in Ecclesia Cathedrali Tornacensi, atque de eadem obvenientis fructus, licet nullam habens ibi residentiam, percepit. Nonne est, unde ei circa residentiam, quam non servat Tornavi, Religio aliqua inquietatur?

R E S P O N S E.

Omniō potest præfatus Professor Præbenda sue redditibus, quamquam ibidem residentiam non habeat, tota conscientia gaudere. Tertium Concilium Oecumenicum Lateranense, quod habitum est anno 1215. sub Alexandro III. (b) primum recensetur, a quo constitutum fuit, futurum ut in unaquaque Ecclesia Cathedrali Professor Grammaticus, ad informandos pauperes ac potissimum Ecclesiasticos, institueretur; atque ut eodem posset gratuitè erudire, eidem de Beneficio alio quanto competenter provideretur: nihil tamen Concilium istud, de natura ac conditione prælati Beneficii determinans: sed tantummodo ita ratione declarans: Competens aliquid Beneficiū affingetur.

Quam primam institutionem Professoris Grammaticus in omnibus Ecclesiis Cathedralibus Quartum Concilium Lateranense celebratum anno 1215. sub Innocentio III. (c) ratam fecit, atque confirmavit; eidemque adjungi voluit in Ecclesiis Me-

scopio quæcumque vita necessaria abunde profus alieni Parochio subministrari, qui ab eodem a Pastorali Ministerio ad ejusmodi Dignitates promovetur, sive aliud alterius conditionis Beneficium ei indulgent, sive cum proprio mente adhibendo, aut etiam eidem debitis honorari mercede assignando, falem quoadaque ei praebendam aliquam, simplexe Beneficium contulerit: quod neque etiam, aut nulla protius ratione, aut segregando posse ab Episcopo tentari, nemo sane mendaciter arguat (d).

RESIDENTIA CANONICORUM.

RESIDENTIA CANONICORUM.

Canonicis eadem quoque Juris consequentia extendenda sit; quemadmodum declaratum est a sacra Congregatione Cardinalium præfati Concilii Interpretationis Amanuensis erat, testatur (e) his verbis: "Sacra Congregatio Cardinalium Confessio cili Tridentini Interpretum... censuit, dicens: "Jus Canonicum in publica Universitate

(a) Profes. Fagnano. in l. 1. Doc. p. 1. ad cap. Super spe. eccl. p. 26.

(b) Thomas. Discip. Eccl. p. 4. l. 2. c. 4.

"gaudere & potiri privilegio de percipiendi in absentia suarum Præbendarum fructibus; quamvis Præbenda, quas obtinet, sita sit in Cathedralibus ejusdem Civitatis, in qua publici Lectori munere funguntur (b)."

Nihilominus censens, quæ modo dicta sunt, intelligenda quoque non esse de Professoribus, qui certis quibusdam Cathedras adieciuntur, ex quarum institutione primo monumento habetur futurum, ut, qui eadem occupant, ii nonquam valeant ulla Beneficio onus residentie annexum inducentem potiri; puta, nec Præbenda, nec Curia: quemadmodum fatus notum est, existere hujusmodi in Cathedras. Aliunde vero videtur, jure profus contendit posse, si tantum valoris fuerint stipendia, que obveniunt alicui Professori; ut inde amēt Præbendam nullatenus opus sit; quemadmodum ejusmodi stipendia pinguis Professoribus attribuuntur tum in Hispania, tum in Polonia, in illo calo non ei forte licet ex conscientia, induitum ipso iure Professoribus privilegium sibi vindicare: siquidem confiteri, eam tantum assuisse mentem cum Concilii, tum Summi Pontificibus, nimis illis providendi de his, quæ tam ad vistum, quam culcum honeste extante, isidem declaraverit, ab Episcopis non posse quidquam in contrarium obligacionis præfata indulgeri dilpenſationis (m). Eamdemque

(k) Navar. Man. c. 25. n. 22.

Navarrus sentiat (k), quos modo retulimus in favorem Studentum, textus sic accipiendo esse,

ut præreveratur confessus saltē tacitus Episco-

pi Beneficii, cuius potissimum est statuere, num ex eorum absentia aliquod damnum Ecclesiæ non infuratur; saltē constat illud, quod a Cabafus

tangenti certissimum affirmatur his verbis (l):

(l) Joann. Cabaf. juris canon. theor. & prax. l. 5. c. 1. n. 7.

"Ad alias autem scientias, ut illis studens possit ob-

sens fructus Beneficii residentiam depositensis perci-

pere, necessaria est Prelati licentia.

Quæ de Canonicis Studentibus observata sunt, nullam debet habere confectionem quantum ad

Parochos: quoniam iurorum actualis residentia ipsius Ecclesiæ omni comparatione magis interest,

quam residentia Canonorum; siquidem ipsi fe-

deris affidua eorum Curia, perpetuaque prætentia

quamlibet momento temporis indulgent;

quod quidem olim in causa fuit, cur Summus Pon-

titifex ea de re consultus a Cardinalibus, ex quibus

constabat Sacra Congregatio, ipso Fagnano ad-

huc extante, isidem declaraverit, ab Episcopis

non posse quidquam in contrarium obligacionis

præfata indulgeri dilpenſationis (m). Eamdemque

(n) Prop. Fagnano. in cap. Super specia-
lia de Magistri

n. 17.

ob causam Prelati congregati in Concilio Burdi-

galensi anno 1624. (n) summopere commenda-

re, regule tenaciori omnino confititia adhæ-

rent, neque ulli Parocho copiam absentia faci-

re studiorum etiam confiendorum causa; nisi

de persona meritorum in utilitatem Ecclesiæ cesserum

exigere comprobetur.

CASUS II.

RENATUS Canonici de Ecclesia Burdigalensi annos decim aut decem & octo natu reditum sue Præbenda ab aliquibus annis percipit, licet studiorum causa, quæ Pariforum conficit, absentetur. Numquid quantum ad conscientiam ab ista parte tutus est, ac fiscus?

R E S P O N S E.

Quæ sumas profecti, in excutienda superiori difficultate, de privilegio, quod induitum est Canonici Theologis Professoribus, percipiendi nempe fructus & redditus suarum Præbendarum, quādūm lectiones Theologicas habent in scholis publicis, quamquam neque in suis Beneficiis residente, nec Beneficii officiis fungantur: ad eos etiam extendenda sunt, qui cum Canonici sint, Theologicas excepunt lectiones. Idem enimvero jus eadem ratione defertur, potiendis atque gaudendi fructibus ac redditibus suarum Præbendarum, licet absentetur, quod quidem Ius ad tempus quinquenniū tantummodo determinatur, ut declarat Concilium Lateranense IV. quod in eafu præcedenti allegatum est. Summus Pontifex Honorus III. idem quoque decernit, istis verbis (c): "Docentes vero in Theologica facultate, dum in scholis docerint, & studentes in ipsa, integræ per annos quinque percipient proventus Præbendarum. Quos proventus laudatus Papa non accipit, nisi de redditibus annuis, nullatenus autem de quotidiana distributionibus, quas a di-

(c) Hoc illud in cap. Super spe. cap. 1. de Magistri

ca. 1. n. 3. t. 1. c. 1. t. 1.

deo privilegio lucentis verbis alibi excludit (d).

Idem vero Privilegium Tridentinum Concilium

ea ratione confirmat (e); "Docentes vero . . .

(e) Concil. Scholares, qui in ipsi scholis student, privi-

legis omnibus, de perceptione fructuum Præbendarum, & Beneficiorum suorum, in absentia a

Jure communis concessi, plene gaudent & fruan-

tur. Quæ verba Concilii Tridentini de his etiam

fint intelligenda, qui studio Juris Canonici incum-

bunt, quemadmodum doceat Fagnanus, & cum eo

plurimi insignis nota Canonista, quos citat; sicut

eadem quoque interpretationem est Concilium Medio-

lanteum primum actu anno 1265. (f) & intellectu-

Concilium Aachen (g) celebratum anno

1285. & placita alia: cum studia Juris Canonici

non nisi appellationis nominetur, & studia

residentiæ

(f) Concil. 1. de Magistri

c. 17. t. 1. c. 1. t. 1.

(g) Concil. Aachen t. 1. de Magistri

c. 1. t. 1. c. 1. t. 1.

(h) Gregor. IX. in 6. Cum

hac 1. de Magis-

tricis non re-

sentat. L. 1. t. 1.

titati.

Incubit prorsus ex debito conscientia quatuor

præfatis Canonici obligatio, sive Ius Episcopi in

ea re præbendi obsequentes; si vero ipsius imperiū

abnent, patet omnino memoratus Præla-

tus eodem, adhibitis etiam præmis Canonici, ad

debitum, ea de re, obsequium adducere, atque com-

pellere. Quod manifestum plane fit ex Decretali

quadam Gregorii (h) IX. ad Antiochenum Patriar-

cham scripta occasione plurimorum Beneficiario-

rum, qui ex sua Ecclesia recesserant, & ex quo

rum absentia plurimum danni, propter defectum

patentem insufficiunt Ministrorum, ipmēt Ec-

clesia importabatur; in qua laudatus Papa ei man-

dat, ut cosidē cogat, ad revertendum, residen-

tiæ